

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/174/2016                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2111223168                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 07.06.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:2111223168.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. V., trvale bytom v O., zastúpenej JUDr. Luciou Anovčinovou, advokátkou v Bratislave, Štefánikova 5, proti žalovanej Bytové hospodárstvo Hlohovec, s. r. o., so sídlom v Hlohovci, Za poštou 7, o 1 000 000 € s príslušenstvom, vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 37C/155/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júla 2015 sp. zn. 25Co/65/2013, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež „nižšie súdy“) zo 17. júna 2013 č. k. 37C/155/2011-473 (ktorým prvoinštančný súd zamietol žalobu žalobkyne a protistrane náhradu trov konania nepriznal) a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozsudku, stotožňujúc sa (s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“) tiež s jeho odôvodnením. Na podporu rozhodnutia zdôraznil nepotrebnosť poskytnúť odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne objasňujú skutkový aj právny základ rozhodnutia (opierajúc sa o rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 209/04), ktoré otázky boli v tomto prípade rozhodnutím prvoinštančného súdu zodpovedané vyhovujúco.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením mu veci na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), keď odvolací súd rozhodol bez pojednávania a následne v rozpore s § 157 ods. 2 O. s. p. svoje rozhodnutie ani riadne neodôvodnil, čím jej uprel ústavné právo v zmysle čl. 46 Ústavy

Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odôvodnenie rozhodnutia podľa dovolateľky nedalo odpoveď na otázky, resp. námietky vznesené žalobkyňou v odvolaní a takéto rozhodnutie je potom len formálnym rozhodnutím, ktoré nie je presvedčivé ani preskúmateľné.

3. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu, považujúc i jeho odôvodnenie za riadne a právne aj skutkovo správne. Podľa názoru žalovanej v odvolacom konaní niet väd, ktoré by dovolateľke znemožnili pred súdom riadne konať.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

7. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo výroku prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku, ktorým bola podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

8. Dovolaním v prejednávanej veci nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodiť nešlo.

9. Dovolanie by tak vzhľadom na práve uvedené mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto

samosudcu rozhodoval senát. K tomu však platí, že nie je relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej takejto vady, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

10. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať dovolateľke v tejto veci možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že pred rozhodnutím o odvolaní nenariadil pojednávanie (vada majúca spôsobiť nemožnosť dovolateľky vyjadriť sa k veci na pojednávaní pred odvolacím súdom), resp. aj nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu.

12. Dovolenia námietka spočívajúca v rozhodnutí odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (resp. v nemožnosti dovolateľky vyjadriť sa k veci na pojednávaní pred odvolacím súdom) by v prípade jej výskytu mohla nasvedčovať takému postupu súdu (odvolacieho), ktorým sa účastníkom konania (dnes stranám) odníma reálna možnosť konať pred súdom; v prejednávanej veci však o prípad výskytu takejto vady nešlo. Ustanovenie § 214 ods. 1 O. s. p. (platného a účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu) totiž prikazovalo odvolaciemu súdu nariadiť pojednávanie, ak bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (písm. a/), súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (písm. b/), šlo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania (písm. c/) alebo to vyžadoval dôležitý verejný záujem (písm. d/). Naopak § 214 ods. 2 O. s. p. podmieňoval možnosť rozhodnutia (o odvolaní) bez nariadenia pojednávania tým, že ide o iný prípad (čím v diskutovanej súvislosti treba nepochybne rozumieť najmä prípad predbežného záveru odvolacieho súdu o tom, že dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie bolo vykonané riadne a je pre konečné rozhodnutie postačujúcim).

13. Z obsahu spisu potom vyplýva, že odvolací súd sa pri prejednávaní odvolania žalobkyne proti rozsudku prvoinštančného súdu a rozhodovaní o takomto podaní rozhodol ísť práve cestou nedoplnenia ani neopakovania dokazovania, a preto mal príležitosť rozhodnúť i bez nariadenia pojednávania, samozrejme za splnenia podmienok verejného vyhlásenia rozsudku a tomu predchádzajúceho upovedomenia o čase a mieste takéhoto verejného vyhlásenia spôsobom predpísaným v ust. § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O. s. p. (na úradnej tabuli súdu najmenej päť dní pred vyhlásením rozhodnutia), keďže žiadosti o upovedomovanie aj elektronicky (§ 214 ods. 3 a § 45 ods. 4 O. s. p.) tu nebolo; pričom obe zákonom predpísané podmienky uvádzaného postupu boli splnené (v tejto súv. por. tiež č. l. 576-578 spisu).

14. Ohľadom dovolateľkou bližšie nešpecifikovanej námietky arbitrárnosti (nepreskúmateľnosti) odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (súvisiacej s ďalšou námietkou dovolateľky nezodpovedaním odvolacím súdom na jej odvolacie otázky, ktoré však v dovolaní bližšie špecifikované neboli), prinajmenšom v právnických kruhoch je všeobecne známou skutočnosťou, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

15. Pri vyjdení z tohto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden

celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

16. V špecifickom prípade postupu odvolacieho súdu, predpokladaného ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p., bez akejkoľvek zmeny prevzatým aj do ustanovenia § 387 ods. 2 C. s. p. (podľa ktorých, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody), pritom stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) pritom nie je pravidlom (ale naopak výnimkou) a spravidla ani nebude možným, ak súd prvej inštancie odvolaciemu súdu (povedané obrazne) vezme vietor z plachiet - tým, že sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých účastníkov konania a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami.

17. Dovolaťka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

18. K námietke nesprávneho zistenia skutkového stavu (nepriamo vyplývajúcej z pomerne ťažko zrozumiteľného, rukou písaného dovolania) dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným (nie však nevyhnutným) následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

19. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (v tejto súv. por. § 120 ods. 1 O. s. p., resp. i dnešnú úpravu z ustanovení §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu opäť por. R 37/1993 a R 125/1999).

20. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá (tu por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

21. Aj keď súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza taktiež „len“ k tzv. inej, v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. neuvedenej vade (tu por. napr. uznesenie najvyššieho súdu v jeho veci sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

22. Vzhľadom na všetko dosiaľ uvedené preto možno zhrnúť, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania nešlo vyvodiť z ustanovenia § 238 ani § 237 O. s. p. Najvyšší súd preto po prejednaní veci bez pojednávania (§ 443 C. s. p., časť vety pred bodkočiarkou) dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm.

c/ C. s. p. ako podanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol. Pritom - riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania - sa napádaným rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti nezaoberal.

23. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa a právo na náhradu trov tohto konania tak vzniklo žalovanej (§ 256 ods. 1 C. s. p.). Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. dovolací súd rozhodol len o nároku na náhradu trov dovolacieho konania tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť ich náhradu žalovanej s tým, že výška tejto náhrady bude určená (podľa odseku 2 rovnakého zákonného ustanovenia) súdom prvej inštancie (samostatným uznesením takého súdu).

24. Dovolací súd pritom považuje za potrebné i tu zopakovať, resp. čiastočne doplniť to, čo už bolo vyslovené najmä v jeho uznesení z 23. marca 2017 sp. zn. 6 Cdo 222/2016 a síce, že nepovažuje za správnu takú interpretáciu ustanovenia § 262 ods. 1 (resp. i ods. 2) C. s. p., podľa ktorej má aplikácii tohto ustanovenia zodpovedať výrok rozhodnutia o trovách konania vyslovujúci, že strana sporu má nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie o trovách konania priznávajúce ich náhradu musí byť totiž vykonateľné (§ 232 ods. 1 C. s. p.). Podľa výslovného znenia ustanovenia § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník) už len o výške náhrady trov konania (a v prípade zastúpenia advokátom podľa § 263 ods. 1 C. s. p. aj o prijímateľovi tejto náhrady). To znamená, že súd prvej inštancie v rozhodnutí podľa § 262 ods. 2 C. s. p. nemôže rozhodnúť o uložení povinnosti jednej sporovej strane zaplatiť náhradu trov konania druhej sporovej strane. Ak by napriek tomu takto rozhodol, prekročil by zákonné splnomocnenie, vyplývajúce mu z § 262 ods. 2 C. s. p., čím by zároveň nerešpektoval článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a porušil by tak princíp legality ako jeden zo základných princípov právneho štátu. Neprípustnosť takého postupu preto nevyhnutne znamená, že o tom, kto a komu má povinnosť zaplatiť náhradu trov konania (ak samozrejme prichádza do úvahy priznanie ich náhrady), musí rozhodnúť súd rozhodujúci o nároku na náhradu trov podľa § 262 ods. 1 C. s. p. Tomu musí zodpovedať aj formulácia tzv. náhradového výroku, t. j. musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že iba o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.

25. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.